

■ Τεροῦ Νικολάου Καβάσιλα (†)

Ἑρμηνεῖα τῆς Θείας Λειτουργίας* Μέρος Β΄.

Ἡ Θεία Λειτουργία

Δοξολογία

«**Εὐλογημένη** ἡ βασιλεία τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος...». **Μ**αὐτὴ τὴν δοξολογία ἀρχίζει ὁ Ἱερεὺς τὴν Λειτουργία. **Γ**ιατὶ καὶ οἱ εὐγνώμονες δοῦλοι τὸ ἴδιο κάνουν, ὅταν παρουσιάζονται στὸν κύριό τους.

Πρῶτα-πρῶτα δηλαδὴ τὸν ἐγκωμιάζουν, καὶ ἔπειτα τὸν παρακαλοῦν γιὰ τὶς δικές τους ὑποθέσεις.

Εἰρηνικὰ

Καὶ ποιά εἶναι ἡ πρώτη αἴτηση τοῦ Ἱερέως; «**Υ**πὲρ τῆς ἀνωθεν **Κ**εῖρήνης καὶ τῆς σωτηρίας τῶν ψυχῶν ἡμῶν». **Λ**έγοντας εἰρήνη, δὲν ἐννοεῖ μόνο τὴν μεταξύ μας εἰρήνη, ὅταν δηλαδὴ δὲν μνησικακοῦμε ἐναντίον κανενός, ἀλλὰ καὶ τὴν εἰρήνη πρὸς τοὺς ἑαυτοὺς μας, ὅταν δηλαδὴ ἡ καρδιά μας δὲν μᾶς κατηγορεῖ γιὰ τίποτα. **Τ**ὴν ἀρετὴ τῆς εἰρήνης, βέβαια, τὴν ἔχουμε πάντοτε ἀνάγκη, μὰ ἰδιαίτερα τὴν ὥρα τῆς προσευχῆς, γιατί χωρὶς αὐτὴν κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ προσευχηθεῖ σωστὰ καὶ νὰ ἀπολαύσει κάποιον καλὸ ἀπὸ τὴν προσευχή του.

Στὴν συνέχεια παρακαλοῦμε γιὰ τὴν Ἐκκλησία, γιὰ τὸ κράτος καὶ τοὺς ἄρχοντες, γιὰ ὅσους βρίσκονται σὲ κινδύνους, γιὰ ὅλους γενικὰ τοὺς ἀνθρώπους. **Κ**αὶ δὲν προσευχομάστε μόνο γιὰ ὅ,τι ἐνδιαφέρει τὴν ψυχή, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὰ ἀναγκαῖα ὑλικά ἀγαθὰ – «**ὕ**πὲρ **εὐ**κραςίας **ἀ**έρων, **εὐ**φορίας τῶν καρπῶν τῆς γῆς...». **Γ**ιατὶ ὁ Θεὸς εἶναι ὁ αἴτιος καὶ χορηγὸς ὅλων, καὶ σὲ Αὐτὸν μόνο πρέπει νὰ ἔχουμε στραμμένα τὰ βλέμματά μας.

Σὲ ὄλες τίς αἰτήσεις οἱ πιστοὶ ἐπαναλαμβάνουν μιὰ μόνο φράση, τὸ «Κύριε, ἐλέησον». **Τ**ὸ νὰ ζητᾶμε τὸ Ἔλεος τοῦ Θεοῦ ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ νὰ ζητᾶμε τὴν Βασιλεία Του. **Γ**ι' αὐτὸ καὶ οἱ πιστοὶ ἀρκοῦνται σ' αὐτὴ τὴν δέηση, γιατί αὐτὴ τὰ περιλαμβάνει ὅλα.

Ἀντίφωνα

Ἐπειτα ἀρχίζουν οἱ ψαλμωδίες πού περιέχουν θεόπνευστα λόγια ἀπὸ τοὺς Προφῆτες. **Τ**ὰ Ἀντίφωνα –ἔτσι λέγονται– μᾶς ἀγιάζουν καὶ μᾶς προπαρασκευάζουν γιὰ τὸ Μυστήριο. **Τ**αυτόχρονα ὁμως μᾶς θυμίζουν τὰ πρῶτα χρόνια τῆς παρουσίας τοῦ Χριστοῦ στὴν γῆ, τότε πού Ἐκεῖνος δὲν φαινόταν ἀκόμα στὸν πολὺ κόσμο, καὶ γιὰ αὐτὸ ἦταν ἀπαραίτητα τὰ προφητικά λόγια. **Ἢ**ταν ἀργότερα ἐμφανίστηκε ὁ Ἰδιος, δὲν ὑπῆρχε πλέον ἀνάγκη τῶν Προφητῶν, ἀφοῦ Τὸν ἔδειχνε παρόντα ὁ Βαπτιστὴς Ἰωάννης.

Μικρὴ εἴσοδος

Τὴν ὥρα πού ψάλλεται τὸ τρίτο Ἀντίφωνο, γίνεται ἡ εἴσοδος τοῦ Εὐαγγελίου μὲ τὴν συνοδεία λαμπάδων. **Τ**ὸ Εὐαγγέλιο τὸ κρατᾶει ὁ Διάκονος ἢ, ἂν δὲν ὑπάρχει Διάκονος, ὁ Ἱερεὺς. **Ἐ**νῶ λοιπὸν αὐτὸς πρόκειται νὰ εἰσέλθει στὸ Ἱερό, στέκεται σὲ μικρὴ ἀπόσταση ἀπὸ τὴν Ὁραία Πύλη καὶ παρακαλεῖ τὸν Θεὸ νὰ τὸν συνοδεύσουν Ἅγιοι Ἄγγελοι, γιὰ νὰ γίνουν συμμέτοχοί του στὴν ἱερουργία καὶ τὴν δοξολογία. **Σ**τὴν συνέχεια σηκώνει ψηλὰ τὸ Εὐαγγέλιο, τὸ δείχνει στοὺς πιστοὺς καί, ἀφοῦ εἰσέλθει στὸ Θυσιαστήριο, τὸ ἀποθέτει στὴν ἁγία Τράπεζα.

Ἡ ὕψωση τοῦ Εὐαγγελίου συμβολίζει τὴν ἀνάδειξη τοῦ Κυρίου, ὅταν ἄρχισε νὰ ἐμφανίζεται στὰ πλήθη. **Γ**ιατὶ μὲ τὸ Εὐαγγέλιο δηλώνεται ὁ Ἰδιος ὁ Χριστός. **Τ**ώρα λοιπὸν πού φανερώνεται ὁ Χριστός, κανεὶς δὲν προσέχει τὰ λόγια τῶν Προφητῶν. **Γ**ι' αὐτό, μετὰ τὴν Μικρὴ Εἴσοδο, ψάλλουμε ὅ,τι ἔχει σχέση μὲ τὴν καινούρια ζωὴ πού ἔφερε ὁ Χριστός. **Ἦ**μνοῦμε τὸν ἴδιο τὸν Χριστὸ γιὰ ὅσα ἔκανε γιὰ μᾶς. **Ἐ**γκωμιάζουμε ἐπίσης τὴν Παναγία ἢ ἄλλους Ἁγίους, ἀνάλογα μὲ τὴν Ἑορτὴ ἢ τὸν Ἅγιο πού τιμᾶ ἡ Ἐκκλησία κάθε φορά.

(Ἐπειτα τὸ Μέρος Γ')

(*) Ἡ Φωνὴ τῶν Πατέρων, ἀριθμ. 23, ἔκδοσις Ἱερᾶς Μονῆς Παρακλήτου, Ὠρωπὸς Ἀττικῆς. • Ἐπιμέλ. ἡμετ.